

## POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2022 r. na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

**sprawy skazanego G. K.** w przedmiocie wyroku łącznego,  
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 26 kwietnia 2022 r., sygn. akt VI Ka 156/22, zmieniającego wyrok łączny Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 21 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 947/21,

### **p o s t a n o w i ł**

- 1. oddalić kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

G. K. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1/ Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia z dnia 6 kwietnia 2009 r., w sprawie o sygn. akt II K 1845/07, za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. popełnione w nocy z 18 na 19 maja 2007 r. - na karę 3 lat pozbawienia wolności; na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania od 18 maja 2007 r. do 9 października 2007 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 1 września 2009 r., sygn. akt IV Ka 705/09, utrzymał powyższy wyrok w mocy;

2/ Sądu Rejonowego w Trzebnicy z dnia 23 lutego 2016 r., sygn. akt II K 166/13, za przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k.,

popelnione w dniu 6 czerwca 2012 r. i w okresie pomiędzy styczniem 2011 r. a czerwcem 2011 r. - na kary jednostkowe: roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 8 miesięcy pozbawienia wolności; zaliczono na poczet orzeczonej kary okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 06.06.2012 r. do dnia 13.05.2013 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 27 lipca 2016 r., sygn. akt IV Ka 595/16, utrzymał ten wyrok w mocy;

3/ Sądu Rejonowego w Trzebnicy z dnia 14 czerwca 2016 r., sygn. akt II K 45/14, za przestępstwa z art. 197 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 191 § 1 k.k., popelnione w dniu 8 kwietnia 2011 r. - na kary jednostkowe: 6 lat pozbawienia wolności oraz karę roku pozbawienia wolności, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 8 grudnia 2016 r., w sprawie IV Ka 1185/16, w ten sposób, że orzeczoną karę 6 lat pozbawienia wolności obniżono do 5 lat pozbawienia wolności;

4/ Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia z dnia 1 sierpnia 2017 r., sygn. akt V K 225/15, za przestępstwo z art. 197 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popelnione w dniu 18 sierpnia 2009 r. - na karę 7 lat pozbawienia wolności;

5/ Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Krzyków z dnia 30 kwietnia 2019 r., sygn. akt V K 1187/18, za przestępstwa z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 291 § 1 k.k. w zw. art. 64 § 1 k.k., popelnione w dniu 10 kwietnia 2018 r. - na kary jednostkowe po roku pozbawienia wolności;

6/ Sądu Rejonowego w Brzegu z dnia 11 lipca 2019 r., sygn. akt II K 98/19, za przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. popelnione w dniu 7 lipca 2018 r. - na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

7/ Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 8 października 2019 r., sygn. akt II K 1062/18, za przestępstwa z art. 197 § 1 k.k. i art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. popelnione w dniu 16 czerwca 2009 r. i w dniu 30 lipca 2009 r. - na kary jednostkowe po 8 lat pozbawienia wolności; zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 3 grudnia 2020 r., w sprawie VI Ka 98/20, w ten sposób, że orzeczoną karę łączną podwyższono do 14 lat pozbawienia wolności;

Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 21 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 947/21, orzeczono w następujący sposób:

I/ na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. art. 4 § 1 k.k. połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 2-4 i 7 części wstępnej wyroku i wymierzono skazanemu G. K. karę łączną 15 lat pozbawienia wolności;

II/ na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. art. 4 § 1 k.k. połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 5-6 części wstępnej wyroku i wymierzono skazanemu G. K. karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności;

III/ na podstawie art. 63 § 1 k.k. w zw. z art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt. I części dyspozytywnej wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono skazanemu okres odbywanej przez niego kary pozbawienia wolności w sprawie opisanej w pkt. 4 części wstępnej wyroku;

IV/ na podstawie art. 572 k.p.k. umorzono postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego odnośnie do wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia, sygn. akt II K 1845/07;

V/ na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. wyroki opisane w części wstępnej w zakresie nie podlegającym połączeniu pozostawiono do odrębnego wykonania.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca skazanego. Po jej rozpoznaniu Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2022 r., sygn. akt VI Ka 156/22:

I/ zmienił zaskarżony wyrok łączny w stosunku do skazanego G. K. w ten sposób, że:

a/ w pkt 1 części dyspozytywnej jako podstawę wymiaru kary przyjął art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. - w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. - w zw. z art. 4 § 1 k.k.: b/ w pkt II części dyspozytywnej na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 i 4 k.k. - w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. - w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył skazanemu karę orzeczoną wyrokiem opisanym w pkt 1 części wstępnej, karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem opisanym w pkt 5 części wstępnej oraz karę orzeczoną wyrokiem opisanym w pkt 6 części wstępnej - i wymierzył skazanemu karę łączną 4

lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności; c/ na podstawie art. 63 § 1 k.k. w zw. art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt II części dyspozytywnej kary łącznej 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres odbywania kary 3 lat pozbawienia wolności wymierzonej mu wyrokiem opisanym w pkt 1 części wstępnej; d/ uchylił rozstrzygnięcie zawarte w pkt IV części dyspozytywnej;

II/ w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Obrońca skazanego G. K. w/w wyrok sądu odwoławczego zaskarżył w całości na korzyść skazanego wnosząc kasację - i na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. oraz art. 526 § 1 k.p.k. zarzucił:

I/ rażące naruszenie prawa materialnego mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a to:

1/ art. 4 § 1 k.k. polegające na nierozważeniu wszystkich stanów prawnych mogących mieć zastosowanie na gruncie niniejszej sprawy, tj. nierozważeniu stanu prawnego obowiązującego od 1 lipca 2015 r. do 14 kwietnia 2016 r., przy zastosowaniu którego (z uwagi na brzmienie art. 85 § 3 k.k.) możliwe było objęcie węzłem jednej kary łącznej wszystkich kar jednostkowych oraz kar łącznych wymierzonych skazanemu, wymienionych w punkcie od 1. do 7. części wstępnej wyroku Sądu I instancji, co z kolei doprowadziło do błędnego ustalenia najwzględniejszego wobec skazanego stanu prawnego wyłącznie w oparciu o maksymalny wymiar kary łącznej;

2/ art. 85 § 1 k.k. oraz art. 85 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r. do 14 kwietnia 2016 r. polegające na jego niezastosowaniu, a w konsekwencji przyjęciu, iż nie jest dopuszczalne objęcie węzłem jednej kary łącznej wszystkich kar jednostkowych oraz kar łącznych wymierzonych skazanemu, wymienionych w punkcie od 1. do 7. części wstępnej wyroku Sądu I instancji, podczas gdy z uwagi na treść art. 85 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r. do 14 kwietnia 2016 r. dopuszczalne było *in casu* wymierzenie skazanemu jednej kary łącznej;

II/ rażące naruszenie prawa procesowego mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia poprzez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na nierozważeniu zarzutu apelacji dotyczącego obrazu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 85 § 1 k.k., w zakresie w jakim sąd odwoławczy przyjął, iż w sprawie brak

jest przesłanek objęcia węzłem kary łącznej, kary jednostkowej orzeczonej wyrokiem wskazanym w punkcie 1. części wstępnej wyroku Sądu I instancji, co ustalił wyłącznie w oparciu o stan prawny obowiązujący do dnia 30 czerwca 2015 r., bez rozważenia możliwości zastosowania stanu prawnego obowiązującego od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 14 kwietnia 2016 r.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Nadto, jak to obrońca określił, z daleko idącej ostrożności procesowej, jedynie na wypadek nieuwzględnienia przez Sąd niniejszej kasacji, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. obrońca wniósł także o zwolnienie skazanego w całości od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego, a to z uwagi na jego sytuację majątkową i osobistą, podnosząc, że skazany od wielu lat odbywa karę pozbawienia wolności oraz nie posiada majątku, a w zakładzie karnym wykonuje pracę nieodpłatną.

W odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego prokurator Prokuratury Rejonowej w Bolesławcu wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

#### **Sąd Najwyższy zważył co następuje.**

Kasacja okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym, o jakim mowa w art. 535 § 3 k.p.k. Analiza obu zarzutów kasacyjnych nie wykazała, by w sprawie doszło do rażącego naruszenia prawa, o którym mowa w art. 523 § 1 k.p.k.

W niniejszej sprawie nie doszło do rażącego naruszenia prawa materialnego mogącego mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, w postaci naruszenia art. 4 § 1 k.k. przez Sąd odwoławczy. Sąd ten bowiem wziął pod uwagę wszystkie wchodzące w grę stany prawne i przedstawił niezbędne rozważania, wskazujące, dlaczego konkretny stan prawny znalazł zastosowanie do łączenia określonych kar pozbawienia wolności. Rozważania te przedstawił w odpowiedzi na – uznany częściowo za słuszny – zarzut apelacyjny, w którym obrońca podnosił zaistnienie „rażącego i mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenia prawa materialnego a mianowicie art. 4 § 1 k.k. polegającego na zastosowaniu przez Sąd Rejonowy ustawy nowej i orzeczenie wobec skazanego G. K. w części dyspozytywnej wyroku, po myśli art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu po 01.07.2015 r., kary łącznej:

a/ w pkt I, za wyroki opisane w pkt 2-4 i 7 kary 15 lat pozbawienia wolności;  
b/ w pkt II, za wyroki opisane w pkt 5-6 kary 2 lat i 4 miesięcy podczas, gdy względniejszy stan normatywny obowiązywał w okresie od 10.06.2010 r. do 30.06.2015 r. i on powinien być podstawą wymierzania kary łącznej”.

Niewątpliwie, do zasad łączenia kar muszą znaleźć zastosowanie reguły prawa intertemporalnego wynikające z art. 4 § 1 k.k. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego ponadto niezbicie wynika, że „Orzekaniem w rozumieniu art. 4 § 1 k.k. jest również orzekanie o karze łącznej, czy to w wyroku skazującym, czy też wyrokiem łącznym. Dlatego też, po 1 lipca 2015 r., sąd stwierdzając fakt popełnienia kilku przestępstw, ma obowiązek ocenić, czy połączyć kary orzeczone za te przestępstwa i orzec karę łączną oraz która z ustaw - nowa czy poprzednio obowiązująca - powinna stanowić podstawę prawną takiego rozstrzygnięcia. Wskazać należy, że art. 4 § 1 k.k. w ogóle nie będzie miał zastosowania w sytuacji, gdy wszystkie przestępstwa zostały popełnione po 1 lipca 2015. r., a sprawca nie był wcześniej karany. Z kolei unormowanie szczególne w stosunku do art. 4 § 1 k.k. zawiera art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396), który co do zasady wyłącza stosowanie ustawy nowej do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem 1 lipca 2015 r. W innych sytuacjach do orzekania kary łącznej znajdzie zastosowanie reguła z art. 4 § 1 k.k. Oznacza to, że sąd ustalając, iż doszło do zbiegu przestępstw, jest zobligowany - kierując się kryterium ustawy względniejszej - ocenić, którą ustawę zastosować orzekając karę łączną w wyroku łącznym (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2020 r., II KK 95/20, LEX nr 3277412*).

Z zarzutu apelacyjnego wynikało, że obrońca wskazywał, który stan prawny jego zdaniem jest względniejszy – obowiązujący w okresie od 10.06.2010 r. do 30.06.2015 r. Nie żądał zmiany na stan prawny obecnie wskazywany w zarzucie kasacyjnym - od 1 lipca 2015 r. do 14 kwietnia 2016 r. i dopiero na etapie kasacji zmienił zdanie co do tego, który stan prawny jest najkorzystniejszy dla klienta. We wchodzącym w grę okresie w istocie doszło do licznych zmian stanu prawnego odnoszących się do zasad wymierzenia kary łącznej: Sąd odwoławczy prawidłowo uwzględnił, że mogły w niniejszej sprawie znaleźć zastosowanie: stan prawny od 10

czerwca 2010 r. do dnia 1 lipca 2015 r., od 1 lipca 2015 r., do 14 kwietnia 2016 r., od 14 kwietnia 2016 r. do 24 czerwca 2020 r. i od 24 czerwca 2020 r.

Sąd odwoławczy, odnosząc się do zarzutu apelacyjnego, trafnie stwierdził, że: „Obrońca skazanego postulował w apelacji, aby karę łączną za zbieg realny przestępstw opisany w pkt I części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku oprzeć na przepisach normujących instytucję kary łącznej obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015 r. Tymczasem Sąd *meriti* właśnie ten porządek prawny przyjął za podstawę analizowanego orzeczenia. To zaś oznaczało, że Sąd ten trafnie ustalił, że obowiązujące do dnia 30 czerwca 2015 r. przepisy o karze łącznej były dla skazanego względniejsze od tych obowiązujących po tej dacie, co zresztą, jak wskazano, nie umknęło apelującemu, skoro wnosił, aby oprzeć analizowane rozstrzygnięcie na przepisach, które zostały zastosowane wobec tego realnego zbiegu. Gdyby bowiem wobec skazanego zastosowano art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r., to otwartałaby się możliwość wymierzenia mu kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze nawet 20 lat”.

Sąd odwoławczy słusznie uznał, że orzekanie kary łącznej na podstawie przepisów obowiązujących od dnia 1 lipca 2015 r. nie byłoby dla skazanego względniejsze, gdyż otwartałaby się możliwość wymierzenia mu kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze nawet 20 lat. W rezultacie, nie można ocenić, że zarzuty kasacyjne są trafne, bowiem obrońca wskazuje na konieczność zastosowania przepisów obowiązujących od 1 lipca 2015 r. do 14 kwietnia 2016 r. Przede wszystkim zresztą oczywiście bezzasadny jest zarzut dotyczący tego, że Sąd odwoławczy nie rozważył stanu prawnego obowiązującego w tym okresie - gdy tymczasem Sąd odwoławczy ten stan prawny rozważył i odrzucił możliwość jego przyjęcia przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., przedstawiając na poparcie tej decyzji trafne i szczegółowe argumenty. W rezultacie, również drugi zarzut kasacyjny okazał się być w sposób oczywiście bezzasadny; nie doszło do rażącego naruszenia prawa procesowego mogącego mieć istotny wpływ na treść orzeczenia poprzez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na nierozważeniu zarzutu apelacji dotyczącego obrazu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 85 § 1 k.k. Nie tylko Sąd odwoławczy rozważył te zarzuty apelacji, ale i dokonał w wyniku tej oceny zmiany w zakresie stosowanego prawa intertemporalnego,

stosownie do wymagań wynikających z art. 4 § 1 k.k. Łącząc węzłem kary łącznej kary wskazane w pkt II części dyspozytywnej, Sąd odwoławczy zastosował stan prawny obowiązujący od dnia 1 lipca 2015 r., czyli zgodnie z postulatem obrońcy. Wskazał, że wyroki te zostały opublikowane i uprawomocniły się w 2019 r., zaś czyny nimi osądzone zostały popełnione w 2018 r., a więc stosownie do brzmienia art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r., do tego zbiegu zastosowanie znajdować powinny przepisy o karze łącznej obowiązujące w okresie późniejszym, a więc od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 23 czerwca 2020 r.

Jeśli zaś chodzi o wyroki opisane w pkt I części wstępnej zaskarżonego wyroku, to z brzmienia obowiązującego od dnia 1 lipca 2015 r. art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396) - wynikało, że przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego, w brzmieniu nadanym tą ustawą nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie tej ustawy. Sąd przychylił się poglądu, zgodnie z którym, jeżeli przynajmniej jeden z wyroków skazujących uprawomocnił się po wejściu w życie wskazanej ustawy, zaś co najmniej jeden z czynów, za które orzeczono podlegającą łączeniu sankcję, został popełniony przed tą datą, to problem konkurencji ustawy dawnej i obowiązującej należy rozstrzygać na płaszczyźnie art. 4 § 1 k.k. Wskazał, że art. 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. nie stawia jednoznacznego zastrzeżenia, iż do kar orzeczonych przed dniem 1 lipca 2015 r. stosować trzeba art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed tą datą. W treści tego unormowania jednoznacznie zastrzeżono przecież, że w sytuacji łączenia kar orzeczonych wyrokami, które uprawomocniły się przed tą datą i po niej, może zajść „potrzeba orzeczenia kary łącznej” na zasadach określonych ustawą nowelizującą, przy czym prawodawca doprecyzował w dalszej części cytowanego przepisu, że taka sytuacja może wystąpić „w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy”.

Ponieważ w niniejszej sprawie przestępstwo osądzone wyrokiem jednostkowym wymienionym w pkt 1 części wstępnej wyroku łącznego zostało popełnione i prawomocnie osądzone przed dniem 1 lipca 2015 r., natomiast



skazania za czyny zabronione, które były przedmiotem osądu wyroków opisanych w pkt 5 i 6. uprawomocniły się w 2019 r., a więc w czasie obowiązywania przepisów o karze łącznej według ich brzmienia obowiązującego od tej daty, to – zdaniem Sądu odwoławczego - zachodziła konieczność ocenienia w kontekście art. 4 § 1 k.k., czy unormowania rozdziału IX Kodeksu karnego obowiązujące do 30 czerwca 2015 r., były dla skazanego względniejsze od tych przepisów po ich nowelizacji powołaną ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. Biorąc pod uwagę te przesłanki, Sąd doszedł do wniosku, że na gruncie przepisów o karze łącznej obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015 r., kara wymierzona skazanemu wyrokiem z pkt 1 części wstępnej zaskarżonego wyroku nie podlegałaby połączeniu z karami opisanymi w pkt 5 i 6 tej jego części, bowiem nie zachodziła wymagana korelacja temporalna pomiędzy datą tego pierwszego skazania, a datami popełnienia przestępstw osądzonych kolejnymi rozważanymi skazaniami. Wszystkie te kary jako jednorodnjowe i niewykonane podlegały połączeniu na gruncie przepisów obowiązujących do dnia 1 lipca 2015 r., toteż ten ostatni porządek prawny w sposób oczywisty przewidywał korzystniejsze dla skazanego rozwiązanie.

W ramach kasacji obrońca twierdzi, że na podstawie art. 85 § 1 k.k. oraz art. 85 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r. do 14 kwietnia 2016 r., było dopuszczalne objęcie węzłem jednej kary łącznej wszystkich kar jednostkowych oraz kar łącznych wymierzonych skazanemu, wymienionych w punkcie od 1. do 7. części wstępnej wyroku Sądu I instancji. Jednak Sąd odwoławczy odrzucił możliwość, by orzekanie w oparciu o ten stan prawny w stosunku do kar połączonych w pkt I mogło być ocenione jako względniejsze. Stwierdził, że „Począwszy od dnia 1 lipca 2015 r. karę łączną pozbawienia wolności w oparciu o art. 86 § 1 k.k. można było orzec w wymiarze 20 lat, a ponadto w okresie od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 24 czerwca 2020 r. podstawą wymiaru kary łącznej w ramach orzekania w przedmiocie wyroku łącznego były również kary łączne orzeczone wyrokami jednostkowymi lub łącznymi”.

Nie znajduje potwierdzenia w obszernej treści uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego twierdzenie obrońcy, jakoby „przyjmując brak podstaw do połączenia orzeczonej wobec skazanego kary jednostkowej wskazanej w punkcie 1. części wstępnej wyroku Sądu I instancji, Sąd odwoławczy ustalił to wyłącznie w

oparciu o stan prawny obowiązujący do 30 czerwca 2015 roku”. Z pewnością Sąd ten, co wynika z powyżej cytowanych fragmentów, nie ograniczył się tylko do „wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, iż przestępstwa nie pozostają w zbiegu, umożliwiającym ich objęcie wyrokiem łącznym w rozumieniu art. 85 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r.”.

Z uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego z pewnością wynika, że przy ustalaniu najwzględniejszego dla skazanego stanu prawnego, Sąd miał na uwadze również stany przejściowe. Słusznie Sąd Okręgowy uznał, że stan prawny obowiązujący pomiędzy 15 lipca 2015 r. a 14 kwietnia 2016 r. nie dopuszczał możliwości objęcia węzłem jednej kary łącznej wszystkich kar jednostkowych oraz łącznych orzeczonych wobec skazanego, a więc w świetle art. 4 § 1 k.k. nie był stanem prawnym względniejszym dla skazanego. Stan prawny obowiązujący do 30 czerwca 2015 r. był względniejszy głównie przez pryzmat maksymalnego grożącego skazanemu wymiaru kary. Biorąc bowiem inne elementy, które składają się na ocenę względności przepisów, takie jak warunkowe przedterminowe zwolnienie, zasady wymiaru kary, zatarcie skazania, stosowanie nadzwyczajnego złagodzenia lub obostrzenia kary, itp., w realiach niniejszej sprawy, okoliczności faktycznych, okoliczności przedmiotowych i podmiotowych zasadnicze znaczenie miał bowiem maksymalny grożący skazanemu wymiar kary pozbawienia wolności, który uległ zwiększeniu do 20 lat. Biorąc pod uwagę okoliczności przedmiotowo – podmiotowe, istniała możliwość wymierzenia kary łącznej powyżej 15 lat pozbawienia wolności. W takim ujęciu Sąd Okręgowy słusznie uznał, że stan prawny przewidujący możliwość wymierzenia kary pozbawienia wolności do lat 15 był stanem względniejszym.

Tymczasem argumenty obrońcy opierają się głównie na przyjęciu założenia, że w jego ocenie, przy zastosowaniu stanu prawnego obowiązującego od 1 lipca 2015 r. do 14 kwietnia 2016 r., dopuszczalne byłoby połączenie skazanemu wymierzonych mu kar jednostkowych oraz łącznych (wskazanych w punkcie od 1 do 7 części wstępnej wyroku Sądu I instancji) oraz wymierzenie skazanemu jednej łącznej kary 15 lat pozbawienia wolności. Jednak zdaniem Sądu odwoławczego, górnym pułapem kary byłoby 20 lat, co jest zgodne z treścią ustawy – od dnia 1 lipca 2015 do 15 kwietnia 2016 r., zgodnie z art. 86 § 1 k.k. - „Sąd wymierza karę

łącną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak (...) 20 lat pozbawienia wolności”. Został też wprowadzony § 1a (który mógłby znaleźć zastosowanie w tej sprawie, zob. wyrok nr 7), zgodnie z którym „Jeżeli suma orzeczonych kar pozbawienia wolności wynosi 25 lat albo więcej, a chociażby jedna z podlegających łączeniu kar wynosi nie mniej niż 10 lat, sąd może orzec karę łączną 25 lat pozbawienia wolności”. Do 1 lipca 2015 r. górnym pułapem było 15 lat. Ponadto stan obowiązujący we wskazanym przez obrońcę okresie nie był także stanem absolutnie względniejszym dla skazanego, skoro, o ile na gruncie przepisu art. 85 § 3 k.k. w wersji obowiązującej do 14 kwietnia 2016 r. węzłem jednej kary łącznej nie można było objąć kary wykonywanej w czasie popełnienia przestępstwa z karą za to przestępstwo orzeczoną, to po zmianie treści tego przepisu węzłem takim nie może być objęta wyłącznie kara odbywana w czasie popełnienia przestępstwa (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2019 r., III KK 251/18, LEX nr 2686309*). Gdyby więc uznać, że możliwe byłoby zastosowanie stanu prawnego obowiązującego od 1 lipca 2015 r. do 14 kwietnia 2016 r., to orzeczona kara mogłaby sięgać nawet 25 lat pozbawienia wolności. W takiej sytuacji orzeczone kary łączne 15 lat oraz 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, są karami o wiele niższymi, i nawet zastosowanie wskazanej przez obrońcę ustawy nie polepszyłoby w sposób oczywisty sytuacji prawnej skazanego, a w szczególności, nie musiałoby jednoznacznie doprowadzić do zmiany wysokości orzeczonej kary. Z pewnością sposób liczenia przedstawiony przez obrońcę nie powoduje, że można mówić o rażącym naruszeniu prawa – wyniki obliczeń musiałyby bowiem być w sposób uderzający i jednoznaczny względniejsze dla skazanego, by uzasadniać uznanie naruszenia art. 85 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. za rażące naruszenie prawa mogące mieć wpływ na treść orzeczenia.

Z pozostałej części uzasadnienia zarzutów kasacyjnych wynika, że obrońca zarzuca Sądowi odwoławczemu to, że można było osiągnąć rezultat niższy niż 15 lat pozbawienia wolności dzięki zastosowaniu zasady prawie całkowitej absorpcji, opierając się na odpowiednim zastosowaniu dyrektyw wymiaru kary. Jednak sposób stosowania dyrektyw wymiaru kary nie może przesądzać o naruszeniu art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. Stosownie do art. 4 § 1 k.k., w postępowaniu o

wydanie wyroku łącznego sąd powinien ustalając, która ustawa jest względniejsza dla sprawcy, porównać przede wszystkim stan normatywny z dnia orzekania w przedmiocie wydania wyroku łącznego oraz stan normatywny z czasu popełnienia każdego z przestępstw, a nie możliwe wyniki stosowania dyrektyw wymiaru kary (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2020 r., IV KK 739/18, LEX nr 3276960*).

Należało więc uznać, że Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 85 § 3 k.k. – przedstawił także obszernie rozważania wyjaśniające kierujące nim motywy. W tej zaś sytuacji należało uznać kasację za oczywiście bezzasadną – bowiem już z pobieżnej oceny podniesionych w niej zarzutów w jasny sposób wynika, że są one nietrafne i nie mogą doprowadzić do oczekiwanego przez skarżącego rezultatu w postaci wzruszenia zaskarżonego orzeczenia. Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, kasację należało uznać za oczywiście bezzasadną i oddalić w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Skazanego G. K. zwolniono na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne.